

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 435/2015-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Ľubomíra Dobríka vo veci sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra, zastúpeného advokátkou JUDr. Zuzanou Lapárovou, advokátska kancelária, Forgáčova bašta 7, Nové Zámky, pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tos 54/2014 z 29. mája 2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tos 54/2014 z 29. mája 2014 porušené boli.

2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4 Tos 54/2014 z 29. mája 2014 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 296,44 € (slovom dvestodevät'desiatšesť eur a štyridsaťštyri centov) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Zuzany Lapárovej, advokátska kancelária, Forgáčova bašta 7, Nové Zámky, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 435/2015-13 z 8. septembra 2015 prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Nitra (ďalej len „sťažovateľ“), pre namietané porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Tos 54/2014 z 29. mája 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo, že sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3 T 107/2012, kde bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady v zmysle § 41 ods. 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), a to v celom znení tohto ustanovenia, ktoré bolo platné

a účinné v čase ukladania trestu, t. j. že aj za uplatnenia tohto ustanovenia v časti za bodkočiarkou, ktorú ústavný súd nálezom sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 označil za nesúladnú s čl. 1 ods. 1 ústavy.

Okresný súd svojím uznesením sp. zn. 3 Nt 3/2014 z 10. apríla 2014 podaný návrh na povolenie obnovy konania podľa ustanovenia § 399 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) zamietol.

Sťažovateľ napadol uznesenie okresného súdu sťažnosťou, v ktorej poukazoval na spomínaný nález ústavného súdu, ako aj na reflektujúce stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. Tpj 44/2013 vydaného pre účely zjednotenia výkladu a aplikácie ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého *„Ak je podaný návrh na povolenie obnovy konania vo veci, ktorá sa skončila právoplatným rozhodnutím, ktorý vychádza zo skutočností predpokladaných v ustanovení § 41 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii ústavného súdu, je splnenie podmienok konania konštatované už v tomto ustanovení. Preto súd nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v § 41 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.“*

O podanej sťažnosti rozhodol krajský súd uznesením sp. zn. 4 Tos 54/2014 z 29. mája 2014, ktorým ju podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Sťažovateľ je toho názoru, že uznesením krajského súdu bolo porušené jeho označené základné právo garantované ústavou a listinou a právo garantované dohovorom. Sťažovateľ argumentuje judikatúrou najvyššieho súdu týkajúcou sa otázky aplikácie zákonnej úpravy rozhodovania o návrhoch na obnovu konaní v nadväznosti na predmetný nález ústavného súdu sp. zn. PL. US 106/2011 z 28. novembra 2012.

Sťažovateľ na tomto mieste poukazuje na odôvodnenie konkrétneho rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tost 39/2013, podľa ktorého § 394 ods. 1 Trestného poriadku upravuje podmienky obnovy konania týkajúce sa skutku alebo osoby páchatel'a (ako skutočnosti alebo dôkazy), nie právneho stavu (zákonných podkladov posudzovania trestnosti činu a ukladania trestu), avšak oproti tomu je v § 41b ods. 1 zákona Národnej rady

Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vymedzený dôvod obnovy konania určený zmenou právneho stavu na podklade nálezů ústavného súdu a toto ustanovenie zákona o ústavnom súde je vo vzťahu k ustanoveniu § 394 ods. 1 Trestného poriadku lex specialis– osobitnou úpravou, aj keď aplikačne nadväzujúcou. V prípade uvedeného ústavným súdom konštatovaného nesúladu právnych predpisov je konkrétne vyjadreným dôvodom obnovy konania práve zmena trestnej sadzby (podstatné zníženie jej dolnej hranice), kde tento dôvod je právne založený vyhlásením nálezů ústavného súdu a nie je potrebné skúmať jeho splnenie.

Podľa názoru sťažovateľa konajúci súd nerešpektoval túto ustálenú judikatúru, a teda atribúty spravodlivého súdneho procesu, v čom vidí sťažovateľ porušenie svojho označeného základného práva garantovaného ústavou a listinou a práva garantovaného dohovorom.

Sťažovateľ na základe uvedenej argumentácie navrhuje, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 54/2014 z 29. mája 2014, označené rozhodnutie zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie, priznal mu náhradu trov právneho zastúpenia a tiež primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €.

Vo svojich vyjadreniach doručených ústavnému súdu 2. novembra 2015 a 4. decembra 2015 krajský súd, ako aj právny zástupca sťažovateľa uviedli, že netrávajú na verejnom ústnom pojednávaní.

Krajský súd v predloženom stanovisku argumentoval, že v čase rozhodovania o veci sťažovateľa nebola súdna prax v otázke rozhodovania, či je nález ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 obligatónym dôvodom na povolenie obnovy konania, jednotná, pretože na jednej strane existovalo stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013, ktoré konštatovalo, že je zmienený nález dôvodom na obnovu konania ex lege, ale existovala aj odlišná judikatúra ústavného súdu (rozhodnutia sp. zn.

I. ÚS 673/2013, I. ÚS 724/2013, IV. ÚS 99/2014, IV. ÚS 110/2014), pričom táto nejednotnosť bola odstránená až zjednocujúcim stanoviskom pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014, ktoré však nebolo krajskému súdu v čase rozhodovania známe.

Sťažovateľ zotrval na dôvodoch svojej sťažnosti a nesúhlasil s takto prednesenou argumentáciou krajského súdu. Vo svojom vyjadrení sťažovateľ dôvodil, že podstatnou je skutočnosť, že „*rozhodnutie o návrhu na obnovu konania je v rozpore so zákonom*“.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu sp. zn. 4 Tos 54/2014 z 29. mája 2014, ktorým tento zamietol sťažnosť sťažovateľa podanú proti prvostupňovému rozhodnutiu okresného súdu sp. zn. 3 Nt/3/2014 z 10. apríla 2014 o zamietnutí návrhu sťažovateľa na povolenie obnovy konania v trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3 T 107/2012, kde bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 115/02, I. ÚS 139/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Predmetom sťažnosti, ktorú ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 435/2015-13 z 8. septembra 2015 prijal na ďalšie konanie, je posúdenie napadnutého rozhodnutia krajského súdu z hľadiska interpretácie a aplikácie zákonných noriem vzťahujúcich sa na sťažovateľovu trestnú vec. Ústavný súd sa tak zaoberal otázkou splnenia podmienok obnovy konania v sťažovateľovej trestnej veci, a to vo vzťahu k záverom nálezu ústavného

súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012, ktorý bol publikovaný v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 21. decembra 2012 pod č. 428/2012 a ktorým ústavný súd rozhodol, že v ustanovení § 41 ods. 2 Trestného zákona slová v texte za bodkočiarkou „*súd uloží páchatel'ovi trest nad 1/2 takto určenej trestnej sadzby odňatia slobody*“ nie sú v súlade s ústavou, a tiež tým, ako sa s touto skutočnosťou vysporiadal krajský súd vo svojom napadnutom rozhodnutí.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma.

Z pohľadu ústavnoprávneho teda treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou jednotlivých noriem tohto práva, prípadne s konkurenciou rôznych interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať aj prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva (m. m. I. ÚS 331/09, I. ÚS 316/2011). Inými slovami, v prípadoch posudzovania individuálnych sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nie je úlohou ústavného súdu preskúmať príslušné právne predpisy a prax *in abstracto*, ale obmedziť sa, nakoľko je to len možné, na posúdenie konkrétneho prípadu na účely zistenia, či spôsob, akým boli uvedené predpisy aplikované alebo sa dotkli sťažovateľa, viedol k porušeniu ústavy a príslušných medzinárodných zmlúv.

Podľa § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde ak súd v trestnom konaní vydal na základe právneho predpisu, ktorý neskôr stratil účinnosť v zmysle čl. 125 ústavy, rozsudok, ktorý nadobudol právoplatnosť, ale nebol vykonaný, strata účinnosti takého

právneho predpisu, jeho časti alebo niektorého ustanovenia je dôvodom obnovy konania podľa ustanovení Trestného poriadku.

Podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku obnova konania, ktoré sa skončilo právoplatným rozsudkom alebo právoplatným trestným rozkazom, sa povolí, ak vyjdú najavo skutočnosti alebo dôkazy súdu skôr neznáme, ktoré by mohli same osebe alebo v spojení so skutočnosťami a dôkazmi už skôr známymi odôvodniť iné rozhodnutie o vine alebo vzhľadom na ktoré by pôvodne uložený trest bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu, alebo vzhľadom na ktoré upustenie od potrestania alebo upustenie od uloženia súhrnného trestu by bolo v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo by bolo v zrejmom rozpore s účelom trestu.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 3 T 107/2012 z 24. septembra 2012 bola podľa § 334 ods. 4 Trestného poriadku schválená dohoda o vine a treste uzavretá medzi príslušným prokurátorom a sťažovateľom, na základe ktorej bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c) a d) Trestného zákona a bol mu uložený súhrny trest odňatia slobody v trvaní päť rokov a desať mesiacov vychádzajúc z ustanovenia § 172 ods. 1 Trestného zákona s použitím aj ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona.

Sťažovateľovi bol teda uložený trest na základe aplikácie tzv. asperačnej zásady v zmysle § 41 ods. 2 Trestného zákona, a to v celom znení tohto ustanovenia, ktoré bolo platné a účinné v čase ukladania trestu, to znamená, že aj za uplatnenia tohto ustanovenia za bodkočiarkou, ktorého časť bola na základe nálezů ústavného súdu sp. zn. PL. ÚS 106/2011 z 28. novembra 2012 vyhlásená za nesúladnú s čl. 1 ústavy.

Sťažovateľ podal návrh na povolenie obnovy konania, okresný súd uznesením sp. zn. 3 Nt 3/2014 z 10. apríla 2014 tento návrh sťažovateľa zamietol a krajský súd v sťažnostnom konaní uznesením sp. zn. 4 Tos/54/2014 z 29. mája 2014 toto prvostupňové

rozhodnutie potvrdil, resp. sťažovateľom podanú sťažnosť podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

Krajský súd v prijatom rozhodnutí odkazujúc na ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku prezentoval okrem iného túto argumentáciu:

„K úvahám súdu I. stupňa a k námietkam sťažovateľa uvedeným v písomných dôvodoch jeho sťažnosti však treba predovšetkým uviesť, že aj keď je rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky novou skutočnosťou podľa § 394 odsek 1 Trestného poriadku, nebola splnená ďalšia materiálna podmienka požadovaná citovaným ustanovením Trestného poriadku, a to že pôvodne uložený trest by bol v zrejmom nepomere k závažnosti činu alebo k pomerom páchatel'a, alebo uložený druh trestu by bol v zrejmom rozpore s účelom trestu. Ani jedna z taxatívne vymenovaných podmienok druhej materiálnej podmienky ustanovenia § 394 ods. 1 Trestného poriadku však v prípade odsúdeného splnená nebola. Pôvodne uložený trest odňatia slobody odsúdenému vo výmere 5 rokov a 10 mesiacov nie je v zrejmom nepomere ani k závažnosti činu, ani k pomerom odsúdeného a ani jeho výmera nie je v zrejmom nepomere s účelom trestu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona. Argument sťažovateľa, že doterajším výkonom trestu odňatia slobody sa u neho splnil najmä prvok individuálnej prevencie, je vzhľadom ku kritériám vyjadreným v ustanovení § 34 ods. 1 Trestného zákona a materiálным podmienkam uvedeným v § 394 odsek 1 Trestného poriadku irelevantný. Z týchto dôvodov ani krajský súd nezistil splnenie materiálnych podmienok ustanovenia § 394 Trestného poriadku nevyhnutných na povolenie obnovy konania v konkrétnej trestnej veci.“

Ústavný súd vo svojej judikatúre stabilne uplatňuje zásadu prednosti ústavne konformného výkladu (napr. IV. ÚS 186/07, PL. ÚS 15/98, II. ÚS 148/06), z ktorej okrem iného vyplýva, že „v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd“

(II. ÚS 148/06, IV. ÚS 186/07). Ústavný súd pri posudzovaní konkrétnych prípadov nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07).

Právnu podstatou rozhodovania všeobecných súdov o návrhoch na povolenie obnovy konania súvisiacich s nálezom ústavného súdu o asperačnej zásade je ústavne konformný výklad § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku.

Podľa právneho názoru formulovaného v stanovisku najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 u podaného návrhu na povolenie obnovy konania vo veci skončenej právoplatným rozhodnutím opierajúceho sa len o skutočnosti predpokladané ustanovením § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde je splnenie podmienok obnovy konštatované už v danom ustanovení, a súd preto nemôže skúmať splnenie iných podmienok uvedených v § 394 ods. 1 Trestného poriadku, ale obnovu konania povolí podľa § 394 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu uvedeného v ustanovení § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde.

Zjednocujúce stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 2/2014 zo 7. mája 2014 kvalifikovalo označený právny názor ako konformný s plnohodnotnou ochranou základných práv a slobôd dotknutých subjektov, a potvrdilo tak jeho aplikovateľnosť v konaniach pred všeobecnými súdmi v plnom rozsahu.

Stanovisko najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013 vo svojom treťom bode formulovalo síce výnimku z uvedeného týkajúcu sa prípadov, v ktorých boli ústavne nesúladne účinky ustanovenia § 41 ods. 2 Trestného zákona obsahujúceho asperačnú zásadu negované použitím ustanovenia § 39 ods. 1 alebo 2 písm. a) až c) alebo e) Trestného zákona, kde mohol konajúci súd v zákonom ustanovenom rozsahu znížiť trest až pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenú v osobitnej časti Trestného zákona, teda zníženie sa neodvíjalo od asperačne zvýšenej spodnej hranice. Zároveň však v označenom bode najvyšší súd zdôraznil, že táto výnimka sa nevzťahuje na situácie, keď bol trest uložený na základe aplikácie § 39 ods. 2 písm. d) a ods. 4 Trestného zákona, pretože v týchto prípadoch sa mimoriadne zníženie trestu umožnené zákonom v konaní o dohode o vine a treste odvíjalo od trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom ako celkom, t. j. od ustanovení

osobitnej časti v spojení s úpravou dotknutej sadzby podľa ustanovení všeobecnej časti, teda od asperačne zvýšenej dolnej hranice trestnej sadzby.

Krajský súd v namietanom uznesení správne zavrhol návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania odmietol, podporil poukazom na ustanovenie § 394 ods. 1 Trestného poriadku, vo vzťahu ku ktorému skonštatoval, že nezistil splnenie materiálnych podmienok, ktoré by odôvodňovali postup podľa citovaného ustanovenia.

V prípade sťažovateľa odsúdeného na základe aplikácie asperačnej zásady, na ktorého prípad sa nevzťahovala ani výnimka ustanovená v treťom bode stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 44/2013, však v záujme plnohodnotnej ochrany jeho základných práv a slobôd bolo povinnosťou všeobecného súdu uplatniť ústavne konformný výklad ustanovenia § 41b ods. 1 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanovením § 394 ods. 1 Trestného poriadku, a teda konštatovať splnenie podmienok obnovy konania z dôvodov uvedených v citovanom ustanovení zákona o ústavnom súde.

Keďže krajský súd v napadnutom rozhodnutí akceptoval závery rozhodnutia okresného súdu, ktorý neuprednostnil pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľa ten výklad príslušných ustanovení zákona o ústavnom súde a Trestného poriadku upravujúcich podmienky pre povolenie obnovy, ktorý zabezpečuje plnohodnotnú realizáciu ústavou a dohovorom garantovaných práv sťažovateľa, porušil sťažovateľove práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (podobne § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie [podobne § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde].

Ústavný súd vyslovil porušenie označených práv sťažovateľa, a preto napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V zmysle § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde v tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiadal aj o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 2 000 €, ktoré odôvodnil pocitmi bezmocnosti a beznádejnosti spojenými s čakaním na povolenie obnovy konania v jeho trestnej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd pri rozhodovaní otázky priznania finančného zadosťučinenia aplikoval zásadu spravodlivosti, zohľadnil konkrétne okolnosti prípadu a zároveň sa riadil úvahou, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou.

Vyslovenie porušenia garantovaných práv sťažovateľa rozhodnutím krajského súdu, zrušenie napadnutého rozhodnutia a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie predstavujú vo svojom súhrne podľa názoru ústavného súdu dostatočné zavŕšenie poskytnutej ústavnoprávnej ochrany a vytvárajú reálny predpoklad i pre garantovanie ústavne konformnej ochrany práv sťažovateľa v ďalšom konaní pred všeobecnými súdmi, preto mu požadované primerané finančné zadosťučinenie nepriznal (bod 4 výroku nálezu).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti požadoval náhradu trov konania, ktorých výšku nešpecifikoval.

Ústavný súd podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 296,44 € z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2015 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti, resp. doplnenie sťažnosti) v hodnote po 139,83 € vrátane režijných paušálov v hodnote po 8,39 €. Náhradu za tretí úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku krajského súdu doručené ústavnému súdu 4. decembra 2015, ústavný súd sťažovateľovi nepriznal, pretože obsah doručeného vyjadrenia nepovažoval za taký, ktorý by prispel k bližšiemu objasneniu posudzovanej veci.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. decembra 2015